

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

อุปสรรคทางการค้าในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

ชื่อผู้เขียน

นายประคอง รักรั้ววงศ์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.ดร. ประเสริฐ ไชยทิพย์

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร. อัญชลี เจ็งเจริญ

กรรมการ

ผศ. กาญจนา โชคถาวร

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ 2) เพื่อศึกษาถึงศักยภาพทางการค้าของประเทศในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ข้อมูลปฐมภูมิของหกจังหวัดภาคเหนือตอนบน (ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย พะเยาและน่าน) ได้จากการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ทั่วไป ผู้ประกอบการค้า 115 ราย สัมภาษณ์เจาะลึก 10 ราย และสัมภาษณ์ทั่วไปเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 25 ราย และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กรมศุลกากร ธนาคารแห่งประเทศไทย ฯลฯ

ผลการศึกษาพบว่า

1. อุปสรรคทางการค้าในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจเกิดจาก 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัญหาที่เกิดจากประเทศไทย และ 2) ปัญหาที่เกิดจากประเทศคู่ค้าในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

1) ปัญหาที่เกิดจากประเทศไทย (1) สัมภาษณ์ทั่วไปผู้ประกอบการค้า พบว่ามีปัญหาด้านกฎหมายร้อยละ 90.43 ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราร้อยละ 88.70 ด้านพิธีการศุลกากรร้อยละ 78.26 ด้านการคมนาคมขนส่งร้อยละ 77.78 ด้านกฎระเบียบต่างๆ ร้อยละ 66.96 ด้านความมั่นคงร้อยละ 66.09 ด้านการเมืองร้อยละ 60.87 และด้านอื่น ๆ ร้อยละ 52.17 (2) สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐ พบว่ามีปัญหา ด้านการคมนาคมขนส่งร้อยละ 96 ด้านกฎหมายร้อยละ 92

ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราร้อยละ 80 ด้านพิธีการศุลกากรร้อยละ 80 ด้านการเมืองร้อยละ 72 ด้านความมั่นคงร้อยละ 72 ด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ร้อยละ 72 และด้านอื่น ๆ ร้อยละ 72

2) ปัญหาที่เกิดจากประเทศคู่ค้าในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ (1) สัมภาษณ์ทั่วไปผู้ประกอบการค้า พบว่ามีปัญหาด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ร้อยละ 93.04 ด้านกฎหมายร้อยละ 89.57 ด้านความมั่นคงร้อยละ 83.48 ด้านพิธีการศุลกากรร้อยละ 81.74 ด้านการคมนาคมขนส่งร้อยละ 80.87 ด้านการเมืองร้อยละ 71.30 ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราร้อยละ 61.74 และด้านอื่น ๆ ร้อยละ 57.39 และ (2) การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐ พบว่ามีปัญหาด้านกฎหมายร้อยละ 100 ด้านการคมนาคมขนส่งร้อยละ 96 ด้านพิธีการศุลกากรร้อยละ 88 ด้านความมั่นคงร้อยละ 84 ด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ร้อยละ 80 ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราร้อยละ 76 ด้านการเมืองร้อยละ 68 และด้านอื่น ๆ ร้อยละ 64 นอกจากนี้ได้สัมภาษณ์เจาะลึกผู้ประกอบการค้าที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่ามีปัญหาอุปสรรค ดังนี้ เสียค่าใช้จ่ายนอกระบบมากเกินไป ภาษีนำเข้าสินค้าบางชนิดสูงเกินไป การห้ามนำเข้าและส่งออกสินค้าบางชนิดจึงทำให้เกิดการค้านอกระบบ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติไม่มีความรู้ความสามารถจึงทำให้เกิดความล่าช้า และการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ก่อนข้างช้า ส่วนปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือปัญหาด้านเงินทุนซึ่งผู้ประกอบการต้องใช้ทุนส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 79.15

2. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากการสัมภาษณ์ทั่วไป ผู้ประกอบการค้าและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีดังนี้ เกิดการค้านอกระบบ (ร้อยละ 92.17 และร้อยละ 88 ตามลำดับ) การค้าชายแดนส่งผลดีต่อเศรษฐกิจภาคเหนือ (ร้อยละ 93.04 และร้อยละ 88) การพัฒนาการค้าชายแดนเป็นการค้าระหว่างประเทศจะเกิดผลดีและผลเสีย (ร้อยละ 64.35 และร้อยละ 64) โดยจะเกิดผลดีมากกว่า (ร้อยละ 98.26 และร้อยละ 92) ต้องการให้ภาครัฐแก้ไขปัญหาทางการค้า (ร้อยละ 82.61 และร้อยละ 92) ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือด้านต่าง ๆ (ร้อยละ 80 และร้อยละ 88)

3. การนำผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเหนือตอนบน (GRP) เปรียบเทียบกับมูลค่าการค้าของหกจังหวัดภาคเหนือตอนบนโดยเปรียบเทียบรายจังหวัดและภาพรวมของทั้งหกจังหวัด พบว่าปีปรกติมูลค่าการค้ามีแนวโน้มขยายตัวสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพทางการค้าในภูมิภาคนี้ ถึงแม้ว่าการค้าชายแดนในช่วงที่ผ่านมาไม่มีระบบที่แน่นอน และมีปัญหาอุปสรรคหลายประการส่งผลให้การค้าชายตัวอย่างไม่มีเสถียรภาพและไร้ทิศทาง ดังนั้นเพื่อให้การค้าชายตัวอย่างมีเสถียรภาพจึงควรพัฒนาการค้าชายแดนเป็นการค้าระหว่างประเทศ

Independent Study Title	Trade Barriers in the Economic Quadrangle	
Author	Mr. Prakong Rukwong	
M. Econ.	Economics	
Examining Committee	Assistant Prof. Dr. Prasert Chaitip	Chairman
	Assistant Prof. Dr. Anchalee Jengjalern	Member
	Assistant Prof. Kanchana Chokethaworn	Member

ABSTRACT

There were two purposes of this study; 1) to study the factors that are trade barriers in the economic quadrangle 2) to study the trade potential of the countries in the quadrangle.

The data was 1) primary data in six upper northern provinces (Tak, Mae Hong Sorn, Chiang mai, Chiang rai, Phayao and Nan) from a survey of 115 business groups and specific in-depth interviews with 10 of them, including 25 government officers and 2) secondary data from related offices, such as, the Ministry of Commerce, the Ministry of Foreign Affair, the Department of Customs, the Bank of Thailand, etc.

The findings were that

1. The trade barriers in the economic quadrangle were due to two factors; 1) problems from Thailand and 2) problems from the trade countries in the economic quadrangle.

1) Problems from Thailand : (1) from the interviews with the business groups 90.43% legal problems, 88.70% were currency exchange problems, 78.26% due to customs procedures, 77.78% transport, 66.96% rules, 66.09% security, 60.87% politics, and 52.17% due to others. (2) From the interviews with government officers, they reported 96% transport problems, 92% legal, 80% currency exchange, 80% customs procedures, 72% politics, 72% security, 72% rules, and 72% others.

2) Problems from the trade countries in the economic quadrangle : (1) From the interviews with business groups, 93.04% of the problems were to do with rules, 89.57% legal, 83.48% security, 81.74% customs procedures, 80.87% transport, 71.30% politics, 61.74% currency exchange and 57.39% others. (2) From the interviews with the government officers, 100% of the problems were legal, 96% transport, 88% customs procedures, 84% security, 80% rules, 76% currency exchange, 68% politics and 64% others. In addition, from the in-depth interviews with the tradesmen in Mae Sod district, Tak province and Mae Sai district, Chiangrai province they reported that there was over expense of ex-system, some import taxes were higher, there was smuggling because of the prohibition of some imports and exports, the officers had no knowledge and it caused delays and the VAT pay back was rather slow. An important problem that the tradesmen faced was that 79.15% of the capital was their own.

2. The recommendations from general interviews in the business groups and the government officers were that, of recommend ex-system trade (92.17% and 88% respectively), the border trade was good for the economy in the north (93.04% and 88%). Border trade developing with other countries has advantages and disadvantages (64.35% and 64%) but the advantage was better than the disadvantage (98.26% and 92%). They felt there is a need for the government to solve the problems (82.61% and 92%) and for government support (80% and 88%)

3. It was found that, the trade values tended to be extended in each year. The comparison was made comparing GPP of the provinces and GRP of the upper northern with the trade values of six upper northern provinces, and comparing each province and all six provinces. This showed that Thailand has trade potential in this region, although there was an uncertain system of border trade, and there are a lot of obstacles that had an effect on unstable extension of trade; therefore, there should be border trade development with other countries.